

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
(са финансијским извјештајем)
ЈУ НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ДОБОЈ
за 2024. годину**

Добој, фебруар 2025.

САДРЖАЈ

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О БИБЛИОТЕЦИ	4
3. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	6
4. УСЛОВИ РАДА	7
5. КАДРОВСКА ПОПУЊЕНОСТ И СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА	7
6. НАБАВКА, ОБРАДА И СМЈЕШТАЈ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ	8
7. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ.....	9
8. КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ	10
9. РЕВУЗИЈА БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ГРАЂЕ И ИЗВОРА	12
10. МАТИЧНИ ПОСЛОВИ	12
10.1. Вођење Регистра народних библиотека на подручју матичности	13
10.2. Вођење евиденције о школским библиотекама на подручју матичности	14
10.3. Анализа рада народних библиотека на подручју матичности	14
10.4. Анализа рада школских библиотека на подручју матичности	15
10.5. Редовни непосредни надзор над стручним радом у библиотекама на подручју матичности	15
10.6. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности	15
10.7. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности везано за полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности	16
10.8. Континуирана едукација библиотекара матичног подручја Добој	16
10.9. Конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге	17
10.10. Аутоматизација рада библиотека на подручју матичности	18
10.11. Остали послови Матичне и развојне службе	18
11. ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА СА ЗАШТИТОМ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	18
12. ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ, РЕФЕРЕНСНА ЗБИРКА И НАУЧНО- ИСТРАЖИВАЧКИ РАД.....	23
13. ПРОМОЦИЈА БИБЛИОТЕКЕ И КУЛТУРА ЧИТАЊА	23
13.1. Промоције књига, изложбе и друге манифестације	23
13.2. Програми и радионице поводом обиљежавања значајнијих датума	24
13.3. Програм добродошлице за ђаке прваке	24
13.4. Пројекат „Un balzo oltre“ (Један скок преко)	25
14. ФИНАНСИРАЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	25
15. ЗАКЉУЧАК	27

На основу члана 33, став 2, алинеја 7. и члана 36, став 1, алинеја 3. Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18), члана 33, став 1, тачка 4. Статута Народне библиотеке Добој, број 262/09 и члана 25, став 2. Пословника о раду Управног одбора Народне библиотеке Добој, на сједници одржаној 25.2.2025. године, на приједлог директора Библиотеке, усваја

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ **(са финансијским извјештајем)** **ЈУ НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ДОБОЈ** **од 1. 1. до 31. 12. 2024. године**

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Извјештај о раду Јавне установе Народна библиотека Добој односи се на период од 1. јануара до 31. децембра 2024. године. У њему су садржани:

1. Основни статистички подаци о Библиотеци.
2. Активности реализоване у извјештајном периоду (услови рада, набавка, обрада и коришћење библиотечке грађе, ревизија библиотечке грађе, матични послови у библиотечко-информационој дјелатности, завичајна збирка, издавачка дјелатност и популаризација књиге, едукација стручних радника и промоција библиотеке).
3. Подаци о финансијском пословању.
4. Приједлог мјера за унапређење рада.

С обзиром на то да се библиотечко-информациона дјелатност Републике Српске финансира из буџета Републике Српске и из буџета локалних заједница, које су оснивачи народних библиотека, Народна библиотека Добој има обавезу подношења годишњих извјештаја о раду и Министарству просвјете и културе у Влади Републике Српске и Скупштини града Добоја. С тим у вези, при изради Извјештаја о раду Народне библиотеке Добој за 2024. годину коришћени су:

1. Упутство Министарства просвјете и културе у Влади Републике Српске за израду годишњег плана и програма рада, те извјештаја о раду Библиотеке.
2. Упутство о изгледу и садржају програма рада и извјештаја о раду буџетских корисника чији је оснивач општина (сада Град) Добој.

Дакле, при изради Извјештаја о раду за 2024. годину, комбинована су наведена упутства, како би се једним документом задовољиле потребе и Града Добоја и Министарства просвјете и културе Републике Српске.

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О БИБЛИОТЕЦИ

Градска библиотека у Добоју почела је са радом 9. маја 1946. године поводом Дана побједе, а одлуку о њеном оснивању донио је Народни одбор општине Добој. У самом почетку, тадашњи књижни фонд није могао масовније да привуче читаоце у Библиотеку. Временом се њена активност развијала пратећи друштвени и економски развој општине, регије и шире.

Рјешењем Републичког комитета за образовање, науку, културу и физичку културу Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине, број UP-I-02-620-13 од 17. новембра 1988. године, библиотека у Добоју проглашена је матичном библиотеком чије је подручје матичности обухватало сљедеће општине: Добој, Босански Брод, Дервента, Тешањ, Теслић, Маглај, Завидовићи, Жепче, Босански Шамац, Модрича и Оцак.

Доношењем првог Закона о библиотечкој дјелатности Републике Српске, 31. децембра 1993. године, Библиотека је задржала матичну функцију на подручју општина: Добој, Дервента, Брод, Модрича, Теслић, Шамац, Вукосавље и Петрово. Одлуком Скупштине општине Добој број 01-012-2-13-11/94, од 2.11.1994. године, основана је Народна библиотека Добој, као самостална установа са својством правног лица и имовином у државној својини.

Министарство просвјете и културе Републике Српске је, на основу члана 46. Закона о библиотечко - информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) и Приједлога ЈУ Народна и Универзитетска библиотека Републике Српске, број 0202-1721/16 од 6. септембра 2016. године, у поступку утврђивања библиотека које обављају матичну функцију и мрежу матичних библиотека у Републици Српској, дана 13. септембра 2016. године доноси Рјешење о утврђивању библиотека које обављају матичну функцију и мрежа матичних библиотека Републике Српске. Тако да се, у мрежу библиотека матичне регије Добој убрајају библиотеке на подручју града Добоја и општина: Брод, Дервента, Модрича, Теслић, Шамац, Петрово, Вукосавље и Станари.

У току 2024. године, дужност директора Народне библиотеке Добој обављала је Лидија Жарић. Дужност чланова Управног одбора обављали су: Даница Херибан Благојевић, Мирјана Ракић и Небојша Мићић. На конститутивној сједници, за предсједника је једногласно изабрана Даница Херибан Благојевић. Управни одбор одржао је, у наведеном периоду, осам сједница.

Основни статистички подаци о Народној библиотеци Добој, са стањем на дан 31.12.2024. године, приказани су у сљедећој табели:

Слика 1: *Основни статистички подаци о Народној библиотеци Добој*
(са стањем на дан 31. 12. 2024. године)

1.	НАЗИВ	Народна библиотека Добој
2.	АДРЕСА	Видовданска 1, 74 000 Добој
3.	ТЕЛЕФОН	053/241-114 и 053/227-603
4.	ГОДИНА ПОСТОЈАЊА	Српска народна читаоница у Добоју, 1900.
5.	ЗВАНИЧНИ ПОЧЕТАК РАДА	9. мај 1946. године
6.	ДАТУМ ОСНИВАЊА	15.6.1950. и 2.11.1994. године
7.	АКТИ О ОСНИВАЊУ	- Народни одбор општине Добој, број: 2681/50. - Скупштина општине Добој, број: 01-012-2-13/94.
8.	СТАТУС БИБЛИОТЕКЕ	- самостална јавна установа са својством правног лица и имовином у државној својини, - установа од посебног значаја, - народна и матична (регионална)
9.	ПОДРУЧЈЕ МАТИЧНОСТИ	Добој, Дервента, Модрича, Вукосавље, Петрово, Брод, Теслић, Шамац и Станари
10.	ПРОСТОРНА ОСНОВА	- 850 метара квадратних.
11.	РАДНО ВРИЈЕМЕ	- 72 часа седмично: сваким радним даном од 7 до 20, суботом од 7 до 14, - недјељом и државним празницима Библиотека не ради
12.	КЊИЖНИ ФОНД	96.204
13.	КОРИСНИЦИ УСЛУГА - ЧИТАОЦИ	1607
14.	ПРОЦЕНАТ УПИСАНИХ ЧИТАЛАЦА	2,59 % (1.607 : 62.000 x 100)
15.	БРОЈ ИЗДАТИХ КЊИГА	12.163
16.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ	21
17.	КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ	ВСС - 13, ССС – 7, НК - 1
18.	СТРУЧНА ОСПОСОБЉЕНОСТ ЗАПОСЛЕНОГ КАДРА	- положило стручни испит 15, - без обавезе полагања стручног испита 4, - са обавезом полагања стручног испита 2, - виша стручна звања 6 (библиотекари савјетници 5, виши библиотекари 1).
19.	ДИРЕКТОР	Лидија Жарић
20.	УПРАВНИ ОДБОР	Даница Херибан Благојевић, Мирјана Ракић и Небојша Мићић
21.	МАТИЧНИ БРОЈ БИБЛИОТЕКЕ	1009486
22.	ПОРЕСКИ БРОЈ БИБЛИОТЕКЕ	4400028120004
23.	ШИФРА ДЈЕЛАТНОСТИ	91.01

3. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Народна библиотека Добој има статус народне и матичне (регионалне) библиотеке. Своју дјелатност обавља у складу са Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске и подзаконским актима којима се ближе одређују поједини сегменти дјелатности:

1. Закон о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16, 62/18),
2. Правилник о стандардима и нормативним у библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 10/20),
3. Правилник о плану и програму полагања стручних испита радника запослених у библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 66/17),
4. Правилник о поступку испуњености услова за оснивање библиотека („Службени гласник Републике Српске“, број 39/17),
5. Правилник о начину и поступку заштите библиотечко-информационе дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17),
6. Правилник о поступку инвентарисања, обради, ревизији и отпису библиотечко-информационе грађе и извора и вођењу евиденција о библиотечко-информационој грађи и изворима („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17),
7. Правилник о обављању надзора над стручним радом библиотека („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17),
8. Правилник о врсти стручних послова у библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 21/17),
9. Правилник о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 49/17),
10. Правилник о начину дигитализације библиотечко-информационе грађе и извора („Службени гласник Републике Српске“, број 26/17).

Поред тога, дјелатност Библиотеке је уређена њеним општим актима:

1. Статут,
2. Правилник о раду,
3. Правилник о одговорности и дисциплинском поступку,
4. Правилник о унутрашњој систематизацији и организацији радних мјеста,
5. Правилник о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама,
6. Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима,
7. Правилник о управљању ризицима,
8. Правилник о систему канцеларијског и архивског пословања,
9. Правилник о поступку директног споразума,
10. Правилник о условима и начину коришћења библиотечке грађе,
11. Правилник о условима, правима и одговорностима приликом коришћења интернета,
12. Упутство о поступку са пријавом корупције.

Такође, дјелатност Библиотеке уређена је и прописима који се односе на друге области али појединим одредбама дотичу библиотечко-информациону дјелатност: Закон о систему јавних служби, Закон о локалној самоуправи, Закон о култури и др.

4. УСЛОВИ РАДА

Услови рада у 2024. години били су веома повољни, прије свега због активности реализованих од мајске поплаве 2014. године до данашњег дана. Захваљујући донацији Републике Француске, имплементираној посредством уреда UNESCO БиН у Сарајеву, објекат Народне библиотеке Добој је саниран, адаптиран и дограђен. Захваљујући многобројним донацијама и финансијској подршци локалне заједнице, у највећој мјери је набављена неопходна опрема и значајно обновљен библиотечки фонд.

У току 2024. године, извршена је набавка књига, столова у Читаоници за научни и студијски рад, столица и рачунарске опреме. Све набавке планиране су Планом јавних набавки за 2024. годину и извршене у складу са одредбама Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине и Правилником о јавним набавкама Народне библиотеке Добој.

Просторије су климатизоване и пружају повољне услове за боравак и рад како корисника библиотечких услуга, тако и запослених радника. У Библиотеци постоји и бежични интернет-вајрлес намијењен корисницима библиотечких услуга, као и потребна рачунарска опрема за коришћење интернета. Реконструкцијом објекта Библиотеке, обезбијеђен је простор за организовање изложби, књижевних вечери и осталих културних дешавања, што је у претходном периоду представљало проблем.

Према томе, можемо слободно рећи да је град Добој добио један савремени објекат културе у коме наши суграђани имају далеко боље и пријатније услове за боравак и рад.

5. КАДРОВСКА ПОПУЊЕНОСТ И СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА

У Библиотеци је тренутно запослен двадесет један радник. Тринаест радника има високу стручну спрему, седам средњу, док један радник има осмогодишњу школу. Стручне послове обавља седамнаест радника. Петнаест радника, који обављају стручне послове, има положен стручни испит у библиотечно-информационој дјелатности. Два радника, наконведеног стручног оспособљавања, имају обавезу полагања истог Када је у питању полна структура запослених, у Библиотеци је запослено петнаест радника женског и шест мушког пола.

У складу са одредбама Правилника о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 49/17), пет стручних радника стекло је више стручно звање библиотекар савјетник, а један звање виши библиотекар.

Поред тога, наши радници активно учествују у раду тијела које именује Министарство просвјете и културе у Влади Републике Српске, а која се баве питањима из области библиотечно-информационе дјелатности. Два радника са звањем библиотекар савјетник, чланови су Комисије за стицање виших стручних звања у библиотечно-информационој дјелатности Републике Српске, док је један радник члан Библиотечног савјета Републике Српске и члан Комисије за полагање стручног испита у библиотечно-информационој дјелатности Републике Српске. Један радник, др библиотечких наука са звањем библиотекар савјетник, је члан Управе Друштва библиотекара републике Српске.

У циљу потпуног задовољавања потреба корисника библиотечких услуга, што ефикаснијег обављања радних задатака и напредовања у струци, велика пажња се поклања стручној едукацији библиотечких радника. Стручни радници Библиотеке присуствовали су:

1. Стручном семинару „Библиотеке за одрживу будућност“, који организују Друштво библиотекара Републике Српске и Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, уз подршку Министарства просвјете и културе Републике Српске (Приједор, 25. и 26.4.2024. године),
2. Стручном семинару „Конкретизација правне заштите Старе и ријетке књиге у Републици Српској“, намијењен руководиоцима матичних служби у матичним библиотекама и библиотекарима који раде са наведеним фондовима (Бања Лука, 2.10.2024. године).
3. Четрнаестом семинару континуиране едукације школских библиотекара матичног подручја Добој „Школске библиотеке – образовањем до стручности“, у организацији Народне библиотеке Добој (Добој, 24.12.2024. године).
4. Континуираним семинарима намијењеним стручним радницима који раде обраду библиотечко-информационе грађе примјеном програма КОБИС РС (реализовани у току 2024. године у НУБ Републике Српске у Бањој Луци).

Такође, и у 2024. години, као и претходних година, била је заступљена самоедукација стручних библиотечких радника у виду вршења разних истраживања, израде, презентовања и објављивања стручних радова.

Поред тога, радници Народне библиотеке Добој, присуствовали су и семинарима из области рачуноводства за буџетске кориснике, области јавних набавки, посјетили сајмове књига у Бањој Луци и Београду, те присуствовали другим манифестацијама едукативног карактера.

6. НАБАВКА, ОБРАДА И СМЈЕШТАЈ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) утврђено је да се библиотечка грађа прикупља обавезним примјерком штампане ствари, куповином, размјеном, поклоном и завјештањем.

Народна библиотека Добој располаже фондом од 96.204 монографске публикације. У току 2024. године, инвентарисане су и стручно обрађене 1.593 монографске публикације, од чега је 580 набављено путем поклона, куповином 428 и обавезним примјерком 585 публикација. Средства за куповину обезбијеђена су у буџету града Добоја, будући да и ове године Министарство просвјете и културе није издвојило средства за набавку библиотечке грађе (како је предвиђено Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске).

У сљедећој табели, дат је преглед обрађене књижне грађе према групама универзалне децималне класификације и мјесту смјештаја на дан 31.12.2024. године:

Мјесто смјештаја	Групе Универзалне децималне класификације									Укупно обрађено
	0	1	2	3	5	6	7	8	9	
Дјечије одјељење	500	35	68	143	66	35	191	10.495	77	11.610
Одрасло одјељење	1.066	2.317	696	6.716	1.941	2.287	1.246	33.534	2.554	52.357
Завичајна збирка	91	19	18	533	34	178	156	928	301	2.258
Предшколска збирка	344	0	0	2	0	0	2	22	0	370
Стара и риј. књига	45	95	23	193	63	145	39	1.274	208	2.085
Читаоница	946	152	102	526	199	533	355	1.047	518	4.378
Магацин	259	1.729	66	3.260	441	524	162	15.941	764	23.146
Укупно	3.251	4.347	973	11.373	2.744	3.702	2.151	63.241	4.422	96.204

Група 0 - Наука и знање уопште. Рачуноводство. Организација. Информације; Група 1 - Филозофија. Психологија; Група 2 - Религија. Теологија; Група 3 - Друштвене науке. Закони. Право. Управа; Група 4 - (Упражњена); Група 5 - Математика. Природне науке; Група 6 - Примјењене науке. Медицина. Технологија; Група 7 - Умјетност. Рекреација. Спорт. Разнонада; Група 8 - Језици. Лингвистика. Књижевност; Група 9 - Географија, Биографија. Историја.

Библиотечка грађа инвентарише се и стручно обрађује на основу Закона о библиотечко-информационој дјелатности и подзаконских аката, међународних стандарда, приручника и стручних упутстава, те се правовремено прослеђује и Информативно – позајмну службу и смјешта на полице према систему Универзалне децималне класификације.

Обрада монографских публикација врши се примјеном програма за аутоматизацију библиотечког пословања „Публико 2004“. Имплементацијом наведеног програма, у нашој библиотеци извршена је аутоматизација пословања у пуном обиму (поред обраде библиотечке грађе, извршена је аутоматизација уписа читалаца и издавања и враћања публикација, те обезбијеђена ажурна библиотечка статистика у виду 16 статистичких прегледа). Примјеном наведеног програма, обрађено су 96.204 монографске публикације (цјелокупан фонд монографских публикација).

Поред обраде монографских публикација примјеном програма „Публико 2004“, који је развијен у матичној библиотеци властитим ресурсима и чије коришћење и одржавање не захтијева додатне трошкове, Народна библиотека Добој је крајем 2014. године ушла у систем COBISS, чије коришћење финансира Министарство просвјете и културе. Примјеном програма COBISS RS обрађено је укупно 50.913 монографских публикација, од чега је њих 2.225 обрађено у 2024. години.

Библиотечка грађа, која је у слободном приступу, смјештена је у Одјељењу за читаоце до 14 година и Одјељењу за одрасле читаоце, док је грађа која се може користити само у просторијама Библиотеке, на начин прописан Правилником о начину рада са корисницима, начину пружања основних услуга и начину коришћења библиотечке грађе, смјештена у читаоницама Библиотеке и Завичајној збирци и заштити културних добара.

Издавањем библиотечке грађе са позајмних одјељења, која се мање користи и/или која постоји у већем броју примјерака и њеним смјештањем у магацин, олакшан је рад са преосталим публикацијама у оквиру позајмних одјељења и обезбијеђен простор за смјештај јединица библиотечке грађе које ће се набавити у наредном периоду. Наведена грађа је смјештена у магацински простор на металне полице и затворене дрвене простакљене ормаре, у складу са прописима, тако да се у сваком тренутку може пронаћи потребна публикација.

Имајући у виду чињеницу да је капацитет наведеног простора у потпуности искоришћен, у наредном периоду се намеће потреба за изналажењем новог простора за ове намјене.

7. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Пратећи технолошке трендове у библиотечној дјелатности, Народна библиотека Добој је у претходном периоду започела процес дигитализације библиотечке грађе. Набављена је неопходна опрема и почеле активности дигитализације библиотечке грађе са циљем да се:

- Обезбиједи чување библиотечке грађе у дигиталном облику – библиотечка грађа у конвенционалном (папирном) облику подложна је пропадању у дужем временском периоду како приликом чувања тако и њеног коришћења.
- Олакша коришћење библиотечке грађе и повећа њена доступност ширем кругу корисника, према претходно дефинисаним правилима - „претварањем“ библиотечке грађе у дигитални облик, корисници библиотечке грађе добијају могућност њеног бржег и лакшег претраживања и проналажења потребних информација, те се повећава њена доступност путем друштвених мрежа.

Овај процес је нарочито битан за библиотечку грађу која због својих карактеристика (стара и ријетка грађа, грађа завичајног карактера и сл.) није у

отвореном приступу читаоцима, односно која се може користити само у просторијама библиотеке и уз присуство стручних библиотечких радника.

8. КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Корисници библиотечких услуга су у 2024. години имали на располагању библиотечку грађу у оквиру Информативно-позајмне службе, Сектора Завичајне збирке и заштите културних добара, те Сектора за периодику, референсну збирку и обавезни примјерак.

Библиотечка грађа из Завичајне збирке и Сектора за периодику, референсну збирку и обавезан примјерак се, због своје вриједности и ограниченог броја примјерака, може користити само у просторијама Библиотеке. Услови и начин пружања услуга корисницима библиотечких услуга, прописани су Правилником о начину рада са корисницима, начину пружања основних услуга и начину коришћења библиотечке грађе.

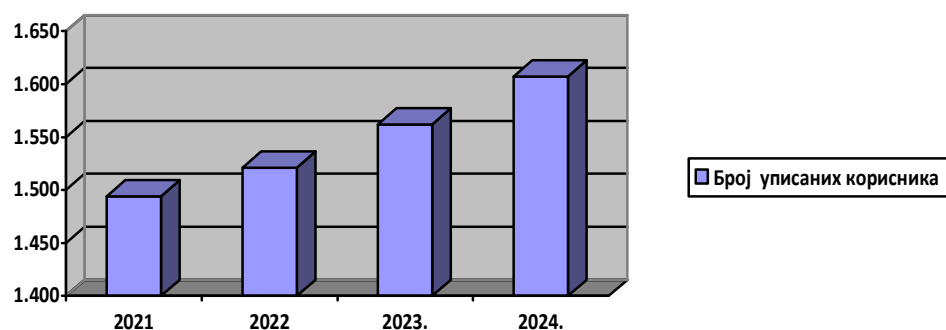
У читаоницама Библиотеке, читаоцима су била доступна три броја дневних новина, неколико петнаестодневних и мјесечних, те Службени гласници Општине Добој и Републике Српске. Такође, корисницима библиотечких услуга на располагању су били рачунари са конекцијом на интернет. Поред тога, у Библиотеци постоји и бежични интернет-вајрлес намијењен корисницима библиотечких услуга. Читаонице су климатизоване и пружају пријатне услове за боравак и рад.

У току 2024. године, у Библиотеку је уписано укупно 1.607 корисника библиотечких услуга. Структура корисника библиотечких услуга према занимању и полу, по мјесецима и на годишњем нивоу, дата је у наредној табели:

Мјесец	Статус								Пол		Укупно уписано
	Запо-слен	Пензио-нер	Незапо-слен	Сту-дент	Пред-школац	Ученик ОШ	Ученик СШ	Оста-ли	Мушки	Женски	
Јануар	18	19	4	5	4	43	14	0	42	65	107
Фебруар	25	37	5	3	6	34	11	0	37	84	121
Март	23	22	5	5	2	38	11	1	41	66	107
Април	29	23	3	3	3	33	13	0	33	74	107
Мај	14	16	7	1	1	28	3	0	20	50	70
Јун	21	20	1	6	4	21	6	0	21	58	79
Јул	28	33	9	6	9	19	7	0	44	67	111
Август	29	21	2	4	3	10	4	0	24	49	73
Септембар	29	23	6	3	4	48	45	0	47	111	158
Октобар	18	25	10	2	7	218	36	0	141	175	316
Новембар	19	27	5	2	8	191	19	0	130	141	271
Децембар	21	18	3	1	2	27	15	0	32	55	87
Укупно	274	284	60	41	53	710	184	1	612	995	1.607

Као што се из табеле види, највећи број корисника библиотечких услуга су ученици основне и средње школе. Уписано их је укупно 894, што чини 55,63 % укупног броја уписаних корисника Библиотеке у 2024. години. Уколико се посматра полна структура корисника, може се закључити да је знатно већи број корисника женског (61,91 %) у односу на мушки пол (38,09 %).

У односу на 2023. годину, уписано је 45 корисника више, 87 више у односу на 2022. годину, односно 113 корисника више у односу на 2021. годину. Однос броја уписаних корисника библиотечких услуга у посљедње четири године, приказан је на сљедећем дијаграму:

Као што се са дијаграма види, број уписаних корисника из године у годину расте. Надамо се наставку наведеног тренда и у наредном периоду

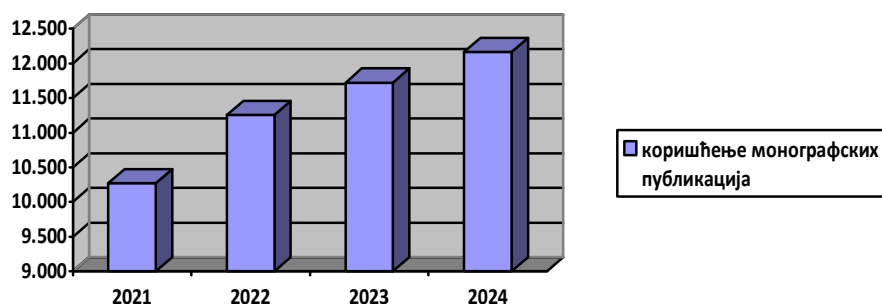
У току 2024. године, укупно су коришћене 12.163 монографске публикације ван Библиотеке, док је у читаоницама Библиотеке, коришћено 4.628 монографских и серијских публикација (у највећој мјери дневних новина и часописа, те библиотечке грађе која се, због своје вриједности и ограниченог броја примјерака, може користити само у просторијама Библиотеке).

Коришћење библиотечке грађе у 2024. години, према групама Универзалне децималне класификације на мјесечном и годишњем нивоу, дата је у сљедећој табели:

Мјесец	Групе Универзалне децималне класификације									Укупно изнајмљено
	0	1	2	3	5	6	7	8	9	
Јануар	63	16	7	36	12	9	9	901	10	1.063
Фебруар	63	20	9	35	5	8	10	883	18	1.051
Март	79	28	9	32	10	16	10	884	15	1.083
Април	55	22	8	39	4	11	9	874	16	1.038
Мај	52	16	3	33	4	4	8	719	12	851
Јун	44	13	8	20	8	14	8	760	11	886
Јул	52	21	6	29	8	11	14	864	9	1.014
Август	64	10	6	16	12	7	9	767	9	900
Септембар	43	17	6	15	6	11	16	999	16	1.129
Октобар	84	27	5	21	10	16	12	979	15	1.169
Новембар	75	22	9	14	8	6	5	882	16	1.037
Децембар	53	12	14	15	5	10	4	815	14	942
Укупно	727	224	90	305	92	123	114	10.327	161	12.163

Као и претходних година, и у 2024. години корисници библиотечких услуга су највише користили библиотечку грађу из групе 8 – Језици, лингвистика, књижевност.

У односу на 2023. годину, коришћена је 441 монографска публикација, 909 више него у 2022 , односно 2.361 монографска публикације више у односу на 2021. годину. Однос броја коришћених монографских публикација у посљедње четири, године приказан је на сљедећем дијаграму:

Као што се са дијаграма види, и број коришћених монографских публикација из године у годину расте.

Према томе, и поред многобројних проблема у свакодневном раду, тренду одласка становника са подручја града Добоја (прије свега у иностранство), експанзије друштвених мрежа и све мањег интереса за читање, број уписаних корисника у Библиотеку и број коришћених јединица библиотечко-информационе грађе и извора из године у годину расте. То је резултат, прије свега стручног и посвећеног односа запослених радника, усмјереног ка задовољавању све комплекснијих потреба корисника Библиотеке.

9. РЕВИЗИЈА БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ГРАЂЕ И ИЗВОРА

У складу са чланом 17. Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18), одредбама Правилника о поступку инвентарисања, обради, ревизији и отпису библиотечко-информационе грађе и извора и вођењу евиденције о библиотечко-информационој грађи и изворима („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17) и Методског упутства о ревизији и отпису библиотечко-информационе и извора, у циљу утврђивања стварног бројчаног и физичког стања инвентарисане библиотечко-информационе грађе и извора која је власништво Библиотеке и обезбјеђивања правне заштите и одржавања актуелности библиотечких фондова, у току 2024. године успјешно је реализована редовна ревизија библиотечко-информационе грађе и извора.

За то вријеме, Библиотека није престајала са радом, тј. рад са корисницима и коришћење библиотечко-информационе грађе и извора се одвијао у нормалном режиму, сходно одредбама правилника којим је уређена наведена област.

Редовном ревизијом библиотечко-информационе грађе и извора, обухваћен је цјелокупни библиотечки фонд: монографске публикације, серијске публикације и некњижна грађа. Ревизија монографских публикација извршена је методом ревизије помоћу електронске базе („Публико 2004“), док је ревизија серијских публикација и некњижне грађе извршена методом ревизије помоћу инвентара.

Након завршене провјере цјелокупног фонда библиотечко-информационе грађе и извора, Комисија је сачинила Записник и Извјештај оведеној ревизији доставила директору Библиотеке, а он Управном одбору на разматрање и усвајање. Управни одбор је, без било каквих примједби, једногласно усвојио Извјештај о редовној ревизији библиотечко-информационе грађе и извора у 2024. години¹.

¹ Израда записника и извјештаја о ревизији, као и њихово усвајање реализовано је почетком 2025. године. Из тог разлога, детаљније информације о реализованој ревизији биће садржане у Извјештају о раду за 2025. годину.

10. МАТИЧНИ ПОСЛОВИ

Матични послови у библиотечко-информационој дјелатности, утврђени су чланом 45. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) и подзаконским актима прописаним чланом 77. наведеног закона.

Полазећи од наведених прописа, у циљу остваривања јединственог и стручног обављања библиотечке дјелатности и њеног унапређивања Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој, у извјештајном периоду предузела је следеће активности:

- 10.1. Вођење Регистра народних библиотека на подручју матичности,
- 10.2. Вођење евиденције о школским библиотекама на подручју матичности,
- 10.3. Анализа рада народних библиотека на подручју матичности у 2023. години,
- 10.4. Анализа рада школских библиотека на подручју матичности у 2023. години,
- 10.5. Надзор над стручним радом библиотека на подручју матичности у 2024. години,
- 10.6. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности и шире,
- 10.7. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности везано за полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности,
- 10.8. Континуирана едукација школских библиотекара матичног подручја Добој,
- 10.9. Конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у свим библиотекама на подручју матичности;
- 10.10. Аутоматизација рада народних и школских библиотека на подручју матичности,
- 10.11. Остали матични послови прописани Законом о библиотечко – информационој дјелатности Републике Српске и ближе уређени подзаконским актима.

Носиоци наведених активности били су стручни радници Матичне и развојне службе Народне библиотеке Добој, Жељко Петрић библиотекар савјетник и Нада Лугоњић библиотекар. За послове конкретизације правне заштите старе и ријетке књиге у библиотекама на подручју матичности, у тим Матичне и развојне службе био је укључен Драган Мићић, библиотекар савјетник. У зависности од врсте и комплексности проблема, консултовани су и ангажовани стручни радници из других служби матичне библиотеке.

10.1. Вођење Регистра народних библиотека на подручју матичности

Народна библиотека Добој је матична библиотека чије подручје матичности обухвата подручје градова Добој и Дервента, те општина: Брод, Модрича, Шамац, Вукосавље, Петрово, Станари и Теслић. На њеном подручју егзистира укупно осам народних библиотека, будући да у општини Вукосавље још увијек није основана народна библиотека.

У складу са одредбама члана 45, став 1, тачка 4. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске, број 44/16 и 62/18), Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој успоставила је и води Регистар народних библиотека на подручју матичности. У

наведени регистар се уписују основни подаци о библиотекама као и све релевантне промјене које су се дешавале у народним библиотекама, о чему се ажурно обавјештава Матична служба Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, која води Централни регистар Народних библиотека Републике Српске.

У току 2024. године, у Регистар народних библиотека матичног подручја Добој, уписане су измјене података о директору Народне библиотеке Добој и вршиоцу дужности директора Народне библиотеке „Данило Киш“ Теслић. Један примјерак наведене документације благовремено је достављен Матичној служби Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, која води Централни регистар Народних библиотека Републике Српске. Такође извршен је и упис измјена података о техничкој опремљености, броју и структури запослених, те броју и структури јединица библиотечко-информационе грађе и извора у народним библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој.

10.2. Вођење евиденције о школским библиотекама на подручју матичности

У складу са одредбама члана 45, став 1, тачка 4. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске, број 44/16 и 62/18), Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој успоставила је и води Евиденцију школских библиотека на подручју матичности. На наведеном подручју постоји 48 школа (33 основне и 15 средњих школа) и 44 школске библиотеке (двје средње школе немају библиотеке, док у два случаја двије средње школе имају заједничку библиотеку).

С обзиром да још није започело формирање Централног регистра школских библиотека Републике Српске и да матичне библиотеке нису добиле одговарајуће упутство у вези тога, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој формирала је Евиденцију о школским библиотекама које егзистирају на њеном подручју, која поред општих података о школама, садржи и податке о основним показатељима о стању и раду у школским библиотекама. Подаци уписани у наведену евиденцију ажурирани су у 2024. години, на основу података које су школске библиотеке доставиле матичној библиотеци.

10.3. Анализа рада народних библиотека на подручју матичности

У циљу праћења стања, анализе проблема и предлагања мјера за унапређивање стручног рада у народним библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој, Матична и развојна служба је сачинила је документ *Анализа рада Народних библиотека на подручју матичности Народне библиотеке Добој (за период од 1. јануара до 31. децембра 2023. године)* и доставила га Министарству просвјете и културе (Ресор културе) и Матичној служби Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.

Наведени документ садржи основне податке о свакој библиотеци, њихов историјат те основне показатеље о раду у 2023. години: услови рада, кадрови, набавка, обрада и смјештај библиотечке грађе, њено коришћење, матични послови (код матичне библиотеке), завичајна збирка са заштитом културних добара, издавачка дјелатност, културне манифестације те промоција рада библиотека. Поред тога, садржи и компаративну анализу основних показатеља о раду народних библиотека на подручју матичности Народне библиотеке Добој у 2023. години као и идентификацију кључних проблема у раду и приједлог мјера за њихово отклањање.

Као извори података коришћени су Статистички подаци о пословању народних библиотека у 2023. години, Извјештаји о раду народних библиотека у 2023. години и претходних година, те други доступни извори информација.

10.4. Анализа рада школских библиотека на подручју матичности

У извјештајном периоду Матична и развојна служба сачинила је документ *Анализа рада школских библиотека на подручју матичности Народне библиотеке Добој* (за период од 1. јануара до 31. децембра 2023. године и доставила га Министарству просвјете и културе (Ресор културе) и Матичној служби Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.

Наведеном анализом обухваћене су 43 школске библиотеке које егзистирају на подручју матичности Народне библиотеке Добој. Податке о раду школске библиотеке у 2023. години није доставила Средња школа „Никола Тесла“ у Броду.

Поред уводних напомена, у њој је представљен правни основ за истраживање, метод, инструмент и обухват истраживања, те резултати истраживања као и приједлог мјера за унапређивање њиховог рада у наредном периоду. Такође дат је и табеларни преглед школских библиотека на подручју матичности, разврстан по градовима и општинама, који садржи детаљне податке о свакој библиотеци.

Као извори података коришћени су анкетни упитници о раду школских библиотека у 2023. години, које су све школске библиотеке на подручју матичности Народне библиотеке Добој доставиле Матичној и развојној служби Народне библиотеке Добој.

10.5. Редовни непосредни надзор над стручним радом у библиотекама на подручју матичности

У складу са чланом 45. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске и одредбама Правилника о обављању надзора над стручним радом библиотека, стручни радници Матичне и развојне службе су, у току 2024. године, извршили непосредни надзор над стручним радом у свих седам народних библиотека на подручју матичности, те седам школских библиотека од којих су три на подручју општине Брод и четири на подручју општине Шамац.

Надзором над стручним радом остварен је непосредан увид у: услове рада, организацију Библиотеке, начин набавке, обраде и смјештаја библиотечке грађе, коришћење библиотечке грађе, стање кадрова и њихову едукацију, стање посебних фондова, реализацију културних манифестација и друге сегменте стручног рада.

Руководиоци народних библиотека и школа, у којима је вршен непосредни надзор над стручним радом, благовремено су, у писаној форми обавијештени о термину и предмету надзора.

Након извршеног надзора сачињени су записници, који су садржавали опис затченог стања, идентификованих проблема у стручном раду, те мјере које је потребно реализовати у циљу њиховог отклањања. Записници су достављени народним библиотекама и школама у чијим је школским библиотекама извршен непосредни надзор над стручним радом.

10.6. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности

Једна од матичних функција прописана чланом 45. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске јесте и пружање стручне помоћи библиотекама на подручју матичности (и шире). У складу са наведеним, стручним радницима запосленим у библиотекама на подручју матичности (народним, школским и специјалним), пружена је стручна помоћ у њиховом раду и то непосредно (у матичној библиотеци и библиотекама које су захтијевале стручну помоћ), те посредно (путем телефона, електронске поште и других средстава комуникација).

О пружању стручне помоћи непосредно у матичној библиотеци и библиотекама на подручју матичности, те посредно, путем разних средстава комуницирања, вођене су прецизне и ажурне евиденције о термину пружања помоћи, библиотеци и запосленима којима је пружена помоћ, садржају и начину пружања стручне помоћи.

У току 2024. године, непосредна стручна помоћ у библиотекама на подручју матичности пружена је у Народној библиотеци „Вук Караџић“ Модрича и Основној школи „Свети Сава“ Какмуж.

Стручним радницима и руководиоцима Народних библиотека на подручју матичности, у 7 наврата стручна помоћ пружена је лично у матичној библиотеци.

Посредна стручна помоћ пружена је руководиоцима и стручним радницима у 20 библиотека на подручју матичности у 54 наврата, и то 13 пута електронском поштом и 41 пута телефоном.

Сваки приспјели захтјев за стручну помоћ је, од стране запослених у Матичној и развојној служби, веома пажљиво сагледан, анализиран и понуђена су одговарајућа рјешења. У неколико наврата, консултовани су и други стручни радници у матичној библиотеци који су специјалисти за поједине области.

Све наведено говори у прилог томе да смо нашу Матичну службу трансформисали у савремени информациони центар у коме библиотекари матичног подручја (као што смо већ напоменули, и ван њега) могу правовремено добити потребне информације и стручну помоћ. И што је најважније они ове пружене могућности веома често (и све чешће) користе.

10.7. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности везано за полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности

Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске прописана је обавеза запослених у библиотекама (на стручним пословима) у Републици Српској да, наконведеног стручног оспособљавања за практични рад у библиотекама (једна година за ВСС-у, односно 6 мјесеци за ССС-у), положи стручни испит у библиотечко-информационој дјелатности.

Кандидатима који су се припремали за **полагање стручног испита** у библиотечкој дјелатности, обезбиједили смо благовремене информације литературу, консултације и стручну помоћ при писању семинарских радова.

Према подацима добијеним од Народне и универзитетске библиотеке републике Српске у Бањој Луци, која је одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности, овлашћена да организује полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности, у току 2024. године, са подручја матичности Народне библиотеке Добој, стручни испит положило је осам кандидата запослених у народним и школским библиотекама на подручју матичности.

У 44 школске и 8 народних библиотеке на подручју матичности Народне библиотеке Добој сви стручни радници, који су испуњавали услове, положили су наведени испит.

10.8. Континуирана едукација библиотекара матичног подручја Добој

Једна од матичних функција прописаних Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске јесте брига о сталном усавршавању библиотечко-информационих стручњака. У том смислу, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој је, у циљу континуиране едукације запослених у библиотекама на подручју матичности, у претходном периоду организовала једанаест семинара и радионица.

У току 2024. године, успјешно је организован XIV семинар континуиране едукације запослених у школским библиотекама на подручју матичности Народне

библиотеке Добој, под називом „Школске библиотеке – образовањем до стручности“.

Након евиденције учесника и поздравних ријечи директора Народне библиотеке Добој Лидије Жарић, на семинару је представљено 5 радова, које су припремили стручни радници Народне библиотеке Добој и школски библиотекари са подручја матичности:

1. Образовање школских библиотекара у Републици Српској, са освртом на матично подручје Добој,
Жељко Петрић, библиотекар савјетник, Народна библиотека Добој,
2. Инвентарисање библиотечко-информационе грађе и извора у библиотечким прописима Републике Српске,
Драган Мићић, библиотекар савјетник, Народна библиотека Добој
3. Препорука сликовница и књига за рад са дјецом у библиотекама,
Ивана Букејловић, виши библиотекар, Народна библиотека Добој
4. Образовни ресурси у школској библиотеци,
Маја Василић, библиотекар, ЈУ Гимназија „Јован Дучић“ Добој
5. Читалачке навике ученика основних школа општине Брод,
Бојана Шашлић, библиотекар, ОШ „Свети Сава“, Брод
Драгана Црљић, библиотекар, ОШ „Лијешће“, Лијешће.

На крају семинара, предавачи су одговарали на питања учесника, након чега је уприличена додјела увјерења о похађању семинара, као и увјерења о изложеним радовима на семинару. Присуство Семинару је пријавило 40 школских библиотекара. Због веома неповољних временских прилика, тј. јаких сњежних падавина, семинару је присуствовало њих 20.

Поред наведеног семинара, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој, 18. октобра 2024. године, организовала је још један семинар под називом „Конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у Републици Српској“, намијењен библиотекама народних библиотека на подручју матичности, који раде на пословима заштите Старе и ријетке књиге, као и школским библиотекама, који у својим фондовима имају Стару и ријетку књигу.

На семинару је представљен правни оквир заштите и идентификације старе и ријетке књиге у библиотекама, те представљене активности претходне заштите старе и ријетке књиге, са посебним освртом на евидентирање. О наведеним темама говорио је Драган Мићић, библиотекар савјетник из Народне библиотеке Добој

Наведеном семинару присуствовало је пет библиотекара из матичне библиотеке, девет библиотекара из народних библиотека и 22 из школских библиотека са подручја матичности Народне библиотеке Добој. Материјали са семинара, свим учесницима достављени су електронском поштом.

10.9. Конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у библиотекама на подручју матичности

Поред осталих послова прописаних Законом о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број: 44/16 и 62/18), Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој је у 2024. години наставила активности правне заштите старе и ријетке књиге у библиотекама на подручју матичности добојске Библиотеке.

Будући да се ради о специфичном сегменту библиотечке грађе, у тим Матичне и развојне службе укључен је и Драган Мићић, библиотекар савјетник, запослен у Сектору Завичајне збирке и заштите културних добара.

Систем заштите и коришћења старе и ријетке књиге као културног добра у Републици Српској, као и услови за обављање дјелатности у оквиру њене заштите, уређени су Законом о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“,

број 38/22), а према одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности у стару и ријетку књигу убрајају се: 1. рукописи, рукописне и штампане књиге, периодика и друга библиотечка грађа настала до краја 19. вијека; 2. ријетке књиге, одређени примјерци периодичних издања и друга ријетка библиотечка грађа настала након 1900. године; 3. посебне библиотечке цјелине које су због свог садржаја, умјетничке, културне и историјске вриједности значајне за науку и културу.

Сагледавање начина и квалитета заштите старе и ријетке књиге на подручју матичности Народне библиотеке Добој у 2024. години вршено је у седам народних и шест школских библиотека, током обављања редовног непосредног стручног надзора.

10.10. Аутоматизација рада народних и школских библиотека на подручју матичности

У току 2024. године, настављене су активности аутоматизације пословања у народним и школским библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој примјеном програма за аутоматизацију библиотечког пословања „Публико 2004“, који је развијен у матичној библиотеци и који се успјешно примјењује у седам народних и 41 школској библиотеци на подручју матичности (као и у значајном броју библиотека ван подручја матичности, као и у Републици Србији и Црној Гори).

Свим заинтересованим библиотекама, омогућена је бесплатна инсталација наведеног програма, одговарајући приручник у електронској форми (у видео формату), као и све потребне консултације и непосредна стручна помоћ.

Крајњи циљ провођења ове активности јесте да се искористе предности које пружа аутоматизација библиотечког пословања: израда књиге инвентара у електронском облику у складу са прописима, каталога у електронском облику са могућношћу претраге према више критерија, аутоматизована циркулација библиотечке грађе, ажурна библиотечка статистика и сл.

При томе, треба имати на уму чињеницу да већина народних библиотека у Републици Српској, а камоли школске библиотеке неће у догледно вријеме ући систем COBISS, тако да је аутоматизација њиховог пословања примјеном програма за аутоматизацију библиотечког пословања „Публико 2004“ веома добро рјешење.

10.11. Остали послови Матичне и развојне службе

У извјештајном периоду, у циљу унапређивања библиотечко-информационе дјелатности, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој је предузимала и друге активности које су прописане Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске и ближе уређене подзаконским актима.

Поред тога, у 2024. години као и претходних година, стручни радници Матичне и развојне службе обављали су најсложеније стручне послове у матичној библиотеци, који су неријетко превазилазили дјелокруг рада Матичне службе (редовна ревизија библиотечко-информационе грађе и извора, јавне набавке и др.).

11. ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА СА ЗАШТИТОМ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Завичајна збирка у народним библиотекама обухвата разноврсне облике библиотечке грађе, од хемипубликација, преко штампаних књига и периодике до некњижне грађе (од фотографија, плаката и позивница до електронских публикација).

Рад на образовању и употпуњавању завичајне збирке захтијева комплексан приступ уз спровођење исцрпних истраживања културно-историјског наслеђа и различитих видова презентације завичајног фонду.

Истраживачки поступак приликом рада на ретроспективном прикупљању завичајне библиотечке грађе често изискује пуно труда и времена, али причињава и задовољство када се, макар и у основним цртама, расвијетле или открију неки догађај, појава или личност.

Завичајна збирка у Народној библиотеци Добој конституисана је 1978. године, с циљем да прикупља библиотечку грађу о Добоју и његовој околини. Велики допринос утемељењу овог посебног фонда дали су некадашњи радници добојске Библиотеке: Али Фарук Бисер, Аска Балалић, Јозефина Даутбеговић и Миљана Рађа.

У Народној библиотеци Добој Сектор завичајне збирке и заштите културних добара дјелује као самостална организациона јединица, у којој су обједињени послови везани за организовање и вођење посебних збирки и заштите културних добара.

Правни оквир за уређење посебних збирки у народним библиотекама садржан је у члану 4. и члану 53, ст. 3. и 4. Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18).

Завичајни збирка је формирана на основу принципа завичајне припадности издавача, штампарије, аутора или теме публикације граду (обавезно), односно регији Добој (селективно), и обухвата: публикације о добојском крају, без обзира на мјесто рођења аутора; публикације аутора који су рођени или су живјели и радили у Добоју и околини, без обзира на мјесто издања; публикације које су издате или штампане у Добоју и околини.

Основни критериј за физичко уређење завичајне збирке је према врсти библиотечке грађе, те њену структуру чине: монографске публикације; серијске публикације (новине, часописи, годишњаци и билтени); некњижна библиотечка грађа (фотографије, разгледнице, плакати, позивнице, рукописи, писма, новински исјечци, аудиовизуелна грађа, електронске публикације и др).

У оквиру Сектора завичајне збирке и заштите културних добара организоване су и остале посебне збирке Народне библиотеке Добој: Збирка старе и ријетке књиге; Збирка књига с посветом; Збирка магистарских и мастер радова и докторских дисертација.

Збирку старе и ријетке књиге творе: Колекција старе књиге, Колекција ријетке књиге, као и посебне библиотечке цјелине: Библиотека Данијела Конзанија, Библиотека породице Рап, Добојска школска спомен-библиотека, Библиотека *Паралеле* Добој, Даровница Изета Сарајлића и Спомен-збирка Бранка Јовановића.

Библиотека Данијела Конзанија представља репрезентативан примјер за поимање потреба, навика и укуса добојске читалачке публике тридесетих година прошлог вијека.

Библиотека породице Рап представља поуздан узорак на основу кога се може пратити начин формирања породичних библиотека на овом простору, у првој половини двадесетог вијека.

Добојску школску спомен-библиотеку чине јединице библиотечке грађе које су некад припадале фондовима школских библиотека у Добоју, у временском слиједу од 1886. до краја шездесетих протеклог вијека, а које имају културно-историјски значај и снагу доказног средства изражену кроз могућност документовања развоја државних школа у граду Добоју и континуитета библиотека у њиховом саставу.

Колекцију старе књиге чине јединице библиотечке грађе које су издате или штампане до краја 1900. године.

Колекцију ријетке књиге чине: ратна издања, издања од 1901. до 1913, издања од 1919. до 1940, забрањена издања, илегална издања, малотиражна издања, библиофилска или друга посебно опремљена издања, минијатурна издања, те библиотечка грађа која има документарну вриједност због свог садржаја, језика,

писма или споредних обиљежја, као што су: екслибриси, печати, аутографи, дедикације, маргиналије и друге биљешке.

Обрада библиотечке грађе посебних збирки врши се у складу с међународним стандардима који важе за сваку врсту грађе понаособ. Каталогско-библиографски опис је детаљан, уз максимално коришћење подручја напомена, у које се уносе и сви нетипични подаци о конкретном примјерку и фонду, уколико могу бити занимљиви и корисни потенцијалним истраживачима.

Као информациони инструменти посебних збирки у оквиру Сектора устројени су лисни и/или штампани каталози: алфаветски и стручни каталог монографских публикација Завичајне збирке; алфаветски и хронолошки каталог Збирке старе и ријетке књиге; алфаветски каталог Библиотеке Данијела Конзанија; алфаветски каталог Библиотеке породице Рап; алфаветски каталог посебне библиотечке цјелине Добојска школске спомен-библиотека; топографски каталог Колекције старе књиге; топографски каталог Колекције ријетке књиге, топографски каталог посебне библиотечке цјелине Даровница Изета Сарајлића; топографски каталог посебне библиотечке цјелине Библиотека *Паралеле* Добој; алфаветски каталог Збирке магистарских радова и докторских дисертација, до 1992. године.

Монографске публикације без обзира којој посебној збирци локацијски припадају заступљене су и у електронском каталогу базе "Публико 2004".

Представљање збирки у сврху популаризације врши се кроз: организовање тематских изложби библиотечке грађе, издавање тематских публикација, објављивање тематских стручних радова, предавања на стручним скуповима, објављивање прилога о збиркама у штампаним и електронским медијима и интернет-презентацију Народне библиотеке Добој (www.bibliotekadoboj.com).

Систем заштите и коришћења старе и ријетке књиге као културног добра у Републици Српској, као и услови за обављање дјелатности у оквиру њене заштите, уређени су Законом о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“, број 38/22).

О раду Српске народне читаонице у Добоју сачувано је мало података, јер је њен фонд систематски уништен у току Првог и Другог свјетског рата. У збиркама Народне библиотеке Добој пронађена је само једна књига за коју се са сигурношћу може тврдити да је припадала тој читаоници. У питању је *Милићевићева књига* (Београд, Српска књижевна задруга, 1909), а на њој је отиснут печат прве српске читаонице у Добоју. Захваљујући том печату, као споредном обиљежју, у Народној библиотеци Добој проведен је поступак заштите прописан одредбама Закона, извршена валоризација и категоризација, те је ова књига утврђена као покретно културно добро у категорији осталих добара.

Као остала покретна културна добра у категорији осталих културних добара проглашене су и у Регистар покретних културних добара Народне библиотеке Добој уписане библиотечке цјелине: Библиотека Данијела Конзанија, Библиотека породице Рап, Добојска школска спомен-библиотека, Даровница Изета Сарајлића, као и Колекција старе књиге..

Све посебне збирке у оквиру Сектора завичајне збирке и заштите културних добара затвореног су типа и могу се користити искључиво у просторијама Библиотеке, а на располагању су свим корисницима услуга Народне библиотеке Добој, сваког радног дана од 7,00 до 15,00 часова, изузев за вријеме важења посебних мјера заштите.

Услови за коришћење наведене грађе у новом објекту Библиотеке далеко су бољи него раније. Посебне збирке су смјештене у једној условној просторији, укупне површине око 60 метара квадратних.

Библиотечку грађу посебних фондова и ове године користили су студенти, ученици добојских средњих и основних школа приликом израде реферата тематски везаних за подручје Добоја и околине, те други корисници библиотечких услуга у склопу истраживања различитих области друштвеног живота.

У овом сектору у програму „Публико 2004“ током године обрађено је 11 монографских публикација.

На крају ове године у Завичајној збирци квалитативна структура библиотечке грађе је следећа: монографске публикације – 1968 јединица (пораст 24), периодичне публикације – 38 годишта (нема пораста), некњижна библиотечка грађа и ситан библиотечки материјал – 1655 јединица (нема пораста), рукописна грађа – 643 јединице (нема пораста), магистарски радови и докторске дисертације – 63 јединице (нема пораста).

Збирка старе и ријетке књиге на крају извјештајног периода садржи 2085 јединица библиотечке грађе (пораст 79 јединица).

У 2024. години окончана је конкретизација правне заштите Колекције старе књиге (добро које ужива претходну заштиту). Поднијет је приједлог директору Библиотеке да се ова колекција утврди као материјално покретно културно добро у категорији осталих културних добара. Израђен је и оглашен Елаборат о утврђивању покретног културног добра Колекција старе књиге у категорији осталих културних добара. Директору Библиотеке поднијет је приједлог за доношење рјешења о проглашењу покретног културног добра Колекција старе књиге у категорији осталих културних добара. Након доношења, рјешење је достављено Одјељењу за привреду и друштвене дјелатности градске управе града Добоја. Након правоснажности рјешења, извршен је упис добра у регистарске листове и поднијета је пријава Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Бања Лука за упис добра у Централни регистар културних добара Републике Српске. На крају године регистарски листови су увезани и укоричени у књигу Регистра културних добара Народне библиотеке Добој.

Током 2024. године у цијелости је завршена конкретизацији правне заштите посебне библиотечке цјелине Даровница Изета Сарајлића. Све јединице библиотечке грађе које творе ту библиотечку цјелину уписане су у евиденционе листове претходне заштите. На крају године евиденциони листови увезани су у Књигу претходне заштите добара. Поднијет је приједлог директору Библиотеке да се над посебном библиотечком цјелином Даровница Изета Сарајлића успостави претходна заштита. Након доношења, рјешење о успостављању претходне заштите достављено је Одјељењу за привреду и друштвене дјелатности градске управе града Добоја. Након правоснажности рјешења, поднијет је приједлог директору Библиотеке да се ова библиотечка цјелина утврди као материјално покретно културно добро у категорији осталих културних добара. Израђен је и оглашен Елаборат о утврђивању покретног културног добра Даровница Изета Сарајлића у категорији осталих културних добара. Директору Библиотеке поднијет је приједлог за доношење рјешења о проглашењу покретног културног добра Даровница Изета Сарајлића у категорији осталих културних добара. Након доношења, рјешење је достављено Одјељењу за привреду и друштвене дјелатности градске управе града Добоја. Након правоснажности рјешења, извршен је упис добра у регистарске листове и поднијета је пријава Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Бања Лука за упис добра у Централни регистар културних добара Републике Српске. На крају године регистарски листови су увезани и укоричени у књигу Регистра културних добара Народне библиотеке Добој.

У току ове године вршена је и ревизија и допуна каталошких записа који се односе на ове јединице библиотечке грађе у електронском каталогу у програму „Публико 2004“, с посебним акцентом на евидентирање напомена о примјерку, првенствено споредних обиљежја која имају документарну вриједност, као што су: екслибриси, књижне маркице, печати, аутографи, дедикације, маргиналије и друге биљешке.

У сарадњи с Матичном и развојном службом Народне библиотеке Добој и у току ове године вршена је конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у

народним и школским библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој, сходно одредбама Закона о културним добрима и Закона о библиотечно-информационој дјелатности.

Сагледавање начина и квалитета заштите старе и ријетке књиге на подручју матичности Народне библиотеке Добој у 2024. години вршено је у седам народних и шест школских библиотека, током обављања редовног непосредног стручног надзора.

Народним библиотекама: „Бранко Ћопић“ Брод, „Бранко Радичевић“ Дервента, „Данило Киш“ Теслић, „Вук Караџић“ Модрича, Петрово, Шамац и Станари, гдје су раније успостављене збирке старе и ријетке књиге и гдје је рађено на конкретизацији њене правне заштите, наложено је да и у наредном периоду, у складу са важећим прописима који регулишу ту област и уз консултације са надлежним организационим јединицама матичне библиотеке, наставе рад на конкретизацији правне заштите старе и ријетке књиге.

Библиотекама: ОШ „Србија“ Црквина, ОШ „Свети Сава“ Брод, СШ „Никола Тесла“ Брод, ОШ Обудовац и ОШ Шамац, гдје су раније успостављене збирке старе и ријетке књиге и гдје је рађено на конкретизацији њене правне заштите, наложено је да и у наредном периоду, у складу са важећим прописима који регулишу ту област и уз консултације са надлежним организационим јединицама матичне библиотеке, наставе рад на конкретизацији правне заштите старе и ријетке књиге.

Школској библиотеци ОШ Лијешће у којој је пронађено 13 јединица библиотечке грађе које се према својим карактеристикама могу сматрати старом и ријетком књигом наложено је да: 1. стару и ријетку библиотечку грађу коју посједује издвоји из општег фонда; 2. од тих јединица формира Збирку старе и ријетке књиге, као *corpus separatum*; 3. обезбиједи јој смјештај према прописаним условима; 4. све јединице старе и ријетке библиотечке грађе инвентарише, стручно обради (класификује и каталогизује) у програму „Публико 2004“; 5. устроји потребне евиденције и неопходне информационе инструменте успостављене посебне збирке; 6. сходно важећим прописима и у сарадњи са надлежним организационим јединицама матичне библиотеке отпочне конкретизацију правне заштите старе и ријетке књиге.

Народној библиотеци „Данило Киш“ Теслић пружена је стручна помоћ приликом израде текста Меморандума о сарадњи са АД „Дестилација“ Теслић, с посебним аспектом на сарадњу у области библиотечно-информационе дјелатности, имајући у виду да је у саставу Друштва некад дјеловала специјална библиотека чији је фонд углавном сачуван.

Стручна помоћ пружена је и запосленима у Библиотеци ОШ Лијешће, тако што је пронађена стара и ријетка библиотечка грађа у овом сектору детаљно опсервирана, каталошко-библиографски обрађена и стручно класификована, а израђен је и алфabetски каталог будуће збирке старе и ријетке књиге.

У Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске, 2.10.2024. године, за раднике матичних библиотека у Републици Српској стручни радник овог сектора по позиву је одржао предавање с радионицом на тему: *Конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у Републици Српској* (два блок-часа по 90 минута; први блок-час: *Правни оквир заштите и идентификација старе и ријетке књиге у библиотекама*; други блок-час: *Успостављање претходне заштите старе и ријетке књиге, с посебним освртом на евидентирање*).

Предавање с радионицом истог формата стручни радник овог сектора одржано је и у Народној библиотеци Добој, 18.10.2024. године, за стручне раднике свих библиотека који се баве пословима заштите културних добара на подручју матичности Народне библиотеке Добој.

На Четрнаестом семинару континуиране едукације школских библиотекара матичног подручја Добој, који је 24.12.2024. године под називом *Школске библиотеке : образовањем до стручности*, организовала Матична и развојна служба

Народне библиотеке Добој, стручни радник овог сектора одржао је предавање на тему *Инвентарисање библиотечко-информационе грађе и извора у библиотечким прописима Републике Српске*.

12. ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ, РЕФЕРЕНСНА ЗБИРКА И НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Народна библиотека Добој се поред основне, библиотечке дјелатности, бави и издавачком дјелатности.

У протеклој години издата је монографија „Сто година рада основне школе у Какмужу“. Нажалост, нисмо били у могућности да издамо број часописа Значења, због веома мало пристиглих радова, али и због чињенице, да из технички разлога Часопис није могао да конкурише на бодовну научну листу часописа Републике Српске, те самим тим није категорисан.

Свим заинтересованим корисницима услуга Библиотеке, који су исказали интересовање за научно- истраживачки рад, истраживана је и припремана литература из области интересовања, те пружене остале услуге везане за референсну и читаоничку збирку ове установе.

13. ПРОМОЦИЈА БИБЛИОТЕКЕ И КУЛТУРЕ ЧИТАЊА

Реализујући разне програме из области културе, Народна библиотека Добој настоји својим члановима али и широј јавности пружити разноврстан и квалитетан садржај. У том смислу, у току 2024. године реализован је велики број активности:

13.1. Промоција књига, изложбе и друге манифестације

- Промоција књиге „Заробљеник тајне службе“ аутора Јове Тадића, одржана је 7. фебруара 2024. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Поред аутора, о књизи су говорили проф. др Драгомир Вуковић и проф. др Драгомир Кесеровић.
- Промоција књиге „Послије забаве“ аутора Стеве Грабовца из Бања Луке, одржана 12. марта 2024. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Поред аутора, о књизи је говорио Борис Максимовић, у име издавачке куће „Имприматур“ из Бања Луке.
- Изложба под називом „Чај, љубав и свијет“, посвећена кинеском календару, постављена је 13. марта 2024. године у Галерији Народне библиотеке Добој.
- Промоција књиге „Жал за лијепим временима“ аутора Михајла Орловића из Бања Луке, одржана 19. марта 2024. године у Галерији Народне библиотеке Добој.
- Изложба под називом „Ћопићево рођење испод сјенки“, приређена поводом обиљежавања 40 година од смрти Јована Дучића, постављена је 3. априла 2024. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Изложбу је приредила Аница Нарих, библиотекар.
- Представа под називом „Кловновске згоде и незгоде“ реализован је 14. јуна 2024. године, на платоу испред Народне библиотеке Добој, са глумцима Миланом Димићем и Дејаном Јелићем.
- Изложба фототипија оригиналних докумената који су претходили почетку Првог свјетског рата, приређена поводом обиљежавања 110 година од почетка Првог свјетског рата 23.7.2024. године. Изложба је приређена у сарадњи са Министарством просвјете и културе Републике Српске, Државним архивом Србије и Архивом Републике Српске, одјељење у Добоју.

- На 67. Међународном сајму књига у Београду, у сарадњи са Представништвом Републике Српске у Србији и Српским културним центром „Ћирилица“, представљене су књиге „Битка за Возућу“ аутора Ненада Цвјетковића и „Јеванђеље по робу“ аутора Данила Тешановића (26.10.2024.).
- Изложба под називом „Војевање Карацића Вука“, приређена поводом обиљежавања 160 година од смрти Карацића Вука, постављена је 4. децембра 2024. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Изложбу је приредила Аница Нарић, библиотекар.
- Промоција књиге „Имаш цигару, јаране?“, аутора Драгана Лазукића, рођеног У Добоју, који тренутно живи и ради у Прагу, одржана је 9. децембра 2024. године у Галерији Народне библиотеке Добој.

13.2. Програми и радионице поводом обиљежавања значајнијих датума

- Читај наглас, прва седмица у фебруару - успјешно смо завршили наш програм обиљежавања Свјетског дана читања наглас, који је на дјечијем одјељењу "Карло Колоди" трајао 5-9. фебруара.
- У периоду од априла до октобра мјесеца, народна библиотека Добој узела је учешће у реализацији поетско-рецитаторског конкурса "Од дјетета до поете", у организацији Секције за културне и образовне програме Библиотекарског друштва Србије. Идејни творац и носилац конкурса је Дечје одељење Градске библиотеке у Новом Саду
- У току године, забиљежен је велики број посјета ученика нижих разреда основних школа са подручја града Добоја. Том приликом су се упознали са занимањем библиотекар, те организацијом и начином рада Народне библиотеке Добој.
- У склопу обиљежавања дана града Добоја, уприличена је активност „Читање је забавно“, у сарадњи са дјецом и васпитачима из ЈПУ „Мајке Југовић“ из Добоја.
- За ученике нижих разреда основних школа са подручја града Добоја, уприличени су "Часови лектире у библиотеци". Том приликом вршена је обрада дјела обавезне лектире на један другачији, маштовит начин, кроз разговор и радионицу, коју је водила Ивана Букејловић, виши библиотекар.
- Народна библиотека Добој сарадник је пројекта „Читајмо лектуру у библиотеци“ чији је идејни покретач Биљана Јанковић, професор српског језика и књижевности и овогодишњи добитник Светосавске награде. Пројекат је почео прошле године у сврху популаризације читања лектире међу средњошколцима и планирано је да обухвати једну генерацију ученика од првог до четвртог разреда. Наведене активности су реализоване и у 2023. години.

13.3. Програм добродошлице за ђаке прваке

Наша Библиотека и ове године бесплатно је учланила ђаке прваке са подручја Града Добоја на дјечије одјељење „Карло Колоди“.

У оквиру програма под називом „Растимо заједно“, чији је циљ подстицање дјецe на читање, реализован је и наш „Програм добродошлице за ђаке прваке“, који обухвата: упознавање са Народном библиотеком Добој, подјелу чланских картица и читање приче.

13.4. Пројекат „Un balzo oltre“ (Један скок преко)

Пројекат „Un balzo oltre“ (Један скок преко) настао после катастрофалне мајске поплаве 2014. године, у циљу обнове Одјељења за дјецу народне библиотеке Добој, прерастао је дугорочну културну сарадњу градова Добој и Милано, у Италији.

Идејни творац наведеног програма била је Борка Беговић, економиста и библиотекар, која живи и ради у Италији а води поријекло са наших простора. Пројекат подржавају: Фондација за читање (Fondazione per leggere), која окупља 55 библиотека из околине Милана, а бави се организовањем активности из културе, Трговачка кооператива СООР (Comitato Coop Lombardia Baggio Corsico e Zoia), која се бави организовањем културних садржаја, те САеВ (Cooperativa Archivistica e Bibliotecaria), као једна од најважнијих архивистичких и библиотечких кооператива који управља са око 50 библиотека.

Захваљујући наведеном пројекту, послје поплаве набављене су полице за књиге и други намјештај у Одјељењу за читаоце до 14 година, те набављене књиге на италијанском језику. Поред тога, то је била добра прилика да представимо свој град, те да ширимо и чувамо нашу културу и писмо.

У току 2024. године, у билтену који издаје САеВ (CaeBulletin) број 59. и 60., објављена су два текста: „Писац за дјецу и одрасле Бранко Ћопић“ и „Читајмо дјецу у Библиотеци – шта и како читати у групама дјеце“, чији је аутор Ивана Букејловић, виши библиотекар.

Поред тога, у оквиру наведеног пројекта реализован је конкурс и изложба под називом: „Пошумимо свијет“, на коме су, поред сликара из Италије, учествовали и грађани Добоја. Ова изложба међународног карактера, била је постављена у Корзику (Италија), а оцијењена је као веома посјећена и успјешна.

Наведене активности су представљени путем веб сајта Народне библиотеке Добој на адреси www.bibliotekadoboj.com, фејсбук странице [biblioteka.doboj@facebook.com](https://www.facebook.com/biblioteka.doboj), Јутјуб каналу Библиотеке, те електронској табли постављеној на згради Библиотеке.

14. ФИНАНСИРАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Чланом 68. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске прописано је да се средства за финансирање библиотечке дјелатности обезбјеђују у буџету Републике Српске и буџету локалних заједница (градова, односно општина). Истим чланом прописано је да Библиотека може остваривати средства из сопствених прихода (чланарина), донација, поклона и других извора, у складу са законом. Наведена средства се, у складу са прописима о трезорском пословању, уплаћују на јединствени рачун трезора града Добоја.

У сљедећој табели приказани су приходи и расходи Народне библиотеке Добој, остварени од 1. јануара до 31. децембра 2024. године.

ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДИО

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ

у периоду од: 01.01. до 31.12.2024. године

Конто	Опис/ставка	Претходна година	Текућа година	Индекс (4/3) x 100
1	2	3	4	5
	Приходи по основу редовне дјелатности – властити приходи	8.985	9.188	102
	Приходи из градског буџета	105.820	98.592	93
	Приходи из републичког буџета	555.989	585.788	105
	Приходи по осталим изворима (донације, продаја основних средстава)	-	-	-
	УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ	670.794	693.568	103
41	I ТЕКУЋИ РАСХОДИ (1+2)	652.014	675.918	104
411	1. Расходи за лична примања запослених	557.277	588.605	106
4111	Расходи за бруто плате запослених	516.675	539.836	105
4112	Расходи за бруто накнаде трошкова осталих личних примања запослених по основу рада	15.327	15.373	100
4113	Расходи за накнаду плате запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плате	17.968	19.160	107
4114	Расходи за отпремнине и једнократне помоћи (бруто)	7.307	14.236	195
412	2. Расходи по основу коришћења роба и услуга	94.737	87.313	92
4122	Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга	58.021	55.349	95
4123	Расходи за режијски материјал	8.715	8.884	102
4125	Расходи за текуће одржавање	578	1.688	292
4126	Расходи по основу путовања и смјештаја	7.980	7.203	90
4127	Расходи за стручне услуге	8.322	7.167	86
4129	Остали неklasификовани расходи	11.121	7.022	63
51	II ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ	18.780	17.650	94
511	1. Издаци за произведену сталну имовину	18.780	17.650	94
5113	Издаци за набавку постројења и опреме	18.780	17.650	94
	УКУПНО ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ	670.794	693.568	103

Извјештај је сачинила Свјетлана Додевска, број лиценце СРТ - 0436/24, која обавља рачуноводствене послове за потребе Библиотеке.

У табели и образложењу које слиједи, дати су упоредни подаци о приходима и расходима оствареним у 2023. и 2024. години, те је извршено њихово поређење.

Образложење:

Укупно остварени **приходи из буџета Града Добоја** у 2024. години (који укључују и властите приходе и приходе по основу гранта Министарства просвјете и културе, на име суфинансирања матичних послова у библиотечко-информационој дјелатности) били су мањи него у претходној години за 7% или 7.228 КМ.

Властити приходи (по основу чланарине коју плаћају корисници библиотечких услуга) су већи за око 2%. Наведено повећање је посљедица нешто већег броја уписаних корисника библиотечких услуга у 2024. години у односу на

претходну годину. Наведена средства су, у складу са прописима, редовно полагања на јединствени рачун трезора града Добоја.

У току 2024. године, остварени су приходи од гранта Министарства просвјете и културе на име суфинансирања програмских активности у износу од 3.550 км (исти износ као и 2023. године). Наведени приходи су укључени у буџет Града Добоја (фонд 01) ребалансом буџета у 2024. години.

Приходи из буџета Републике Српске су већи за око 5 %, или 29.799 КМ, у односу на 2023. годину.

Укупни **приходи** у 2024. години, били су већи за 3 %, односно 22.774 КМ.

Укупно остварени **расходи** у 2024. години били су за исти износ **већи** у односу на претходну годину за 3 % или 22.774 КМ.

Текући расходи су за 4 % већи у односу на претходни период. До наведеног повећања дошло је због благог повећања расхода за лична примања запослених, која се финансирају из буџета Републике Српске, расхода по основу отпремнина због одласка три радника у пензију, те расхода за накнаду плате запослених за вријеме боловања. Треба нагласити да у 2024. године није било повећања броја запослених.

Расходи по основу коришћења роба и услуга су мањи за 8 % или 7.424 него у претходној години, захваљујући домаћинском располагању са финансијским средствима.

Издаци за набавку постројења и опреме у 2024. години били су мањи за 6 %, у односу на претходну годину.

У 2024. години, као и претходних година, расположива средства су коришћена веома рационално и плански, у складу са прописима и упутствима Одјелења за финансије града Добоја и финансијске службе Министарства просвјете и културе, уз досљедно поштовање одредби Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине и других прописа.

15. ЗАКЉУЧАК

У току 2024. године, у Народној библиотеци Добој све активности су реализоване у складу са одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности и подзаконским актима којима се ближе уређују њени поједини сегменти, те у складу са актима који се односе на друге области али својим појединим одредбама дотичу библиотечко-информациону дјелатност.

Забилежен је већи број корисника библиотечких услуга у односу на претходну годину, изнајмљен већи број публикација те реализованих посјета Библиотеци (појединачних и колективних). Реализован је и велики број културних манифестација, које су биле веома посјећене.

Поред тога, као матична библиотека за добојску регију значајно доприносимо развоју библиотечко-информационе дјелатности и својим цјелокупним радом афирмативно промовишемо нашу локалну заједницу и чинимо да град Добој буде итекако познат у библиотечким круговима Републике Српске и шире.

У циљу стварања услова за унапређивање рада у Народној библиотеци Добој, предлагемо да се у наредном периоду:

- У складу са одредбама Законом о библиотечко-информационој дјелатности, у буџету Републике Српске, обезбиједи довољан износ средства за бруто плате запослених и друга примања на основу радног односа, набавку библиотечке грађе, инвестиције у нове намјенске објекте за обављање библиотечке дјелатности и значајнију адаптацију постојећих, те

финансирање дијела програмских активности (како је прописано чланом 68, став 3. Закона о библиотечко-информационој дјелатности).

- У складу са одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности, у буџету града Добоја обезбиједи довољан износ средстава за финансирање материјалних и режијских трошкова, те за текуће и инвестиционо одржавање.
- С обзиром на то да је фонд монографских публикација и друге библиотечке грађе којом располаже Народна библиотека Добој увелико превазишао њене смјештајне капацитете, неопходно је да се у наредном периоду обезбиједи адекватан простор у граду, који би служио као магацин. На наведени начин, постојећи простор Библиотеке би се растеретио, чиме би биле створене претпоставке за још ефикаснији рад ове веома важне институције културе у нашем граду.

Уколико се наведене препоруке проведу, дјелимично или потпуно, створиће се претпоставке за још ефикасније пословање ове веома значајне институције културе.

Добој, 25.2.2025.

ДИРЕКТОР
Лидија Жарић

Овај Извјештај је, на приједлог директора, размотрио и усвојио Управни одбор Народне библиотеке Добој.

Број: 01/2 – 3/25.
Добој, 25.2.2025.

ПРЕДСЈЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА
Даница Херибан Благојевић